

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija

Tekstopolis

Knjiga 49

PARTIZANSKA KNJIGA

Naslov originala
Radu Pavel Gheo
Disco Titanic

Copyright © 2016 by Editura POLIROM

© za srpsko izdanje Partizanska knjiga, 2021.

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of
TRADUKI

Објављивање овог дела подржала је књижевна мрежа ТРАДУКИ коју чине Савезно министарство за Европу, интеграцију и спољне послове Републике Аустрије, Министарство спољних послова Савезне Републике Немачке, Швајцарска фондација за културу „Про Хелвеција”, Удружење преводитељки и преводилаца (Центар за књижевност Беч) по налогу Савезног министарства уметности, културе, јавне управе и спорта Републике Аустрије, Гете институт, Јавна агенција за књигу Републике Словеније, Министарство културе Републике Хрватске, Ресор за културу Владе Кнежевине Лихтенштајн, Фондација за културу Лихтенштајн, Министарство културе Републике Албаније, Министарство културе и информисања Републике Србије, Министарство културе Румуније, Министарство културе Црне Горе, Министарство културе Републике Северне Македоније, Министарство културе Републике Бугарске, Сајам књига у Лајпцигу и Фондација „С. Фишер”.

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Radu Pavel Geo

Disko „Titanik”

S rumunskog prevela
Ljubinka Perinac Stankov

Kikinda, 2021.

*Za Alinu,
moju voljenu sa tri srca*

PRVI DEO

1.

Hladno pivo

Otpio je veliki gutljaj i odložio vlažnu flašu na drveni sto od letvica.

– Ovako može da se živi!

Zavalio se u stolicu. Pljesnuo se po stomaku preko oznojene majice koja mu se beše zalepila za telo.

Sunce još nije bilo zašlo: crveno, polako je silazilo preko starih zgrada iz devetnaestog veka na drugoj obali Begeja. Vazduh je bio mlak. Na reci između dve kosine duvao je prijatan povetarac. Žagor s terase umereno je oživljavao obalu. Kafanska muzika je bila dosta glasna, kao što je to običaj u letnjim baštama u Rumuniji, ali ne toliko da nadjača razgovor.

– Dobro si igrao danas! – zaključio onaj malčice podbuli plavokosi do njega, podižući izbledele obrve.

Posegnuo je za pivom i prineo flašu ustima. Čulo se kratko glogotanje.

– I ti si, Vivi... *Fucking real!* Da, tako je, što da se ne hvalim? Danas mi je sve krenulo. Kao u NBA! Da sam okrenut leđima udario s koša na koš, zabio bih. Pa, samo ona tri poena... koliko sam trojki ubacio, Vivi, jesi li izbrojao? Sedam? Osam? Čini mi se da je bilo osam.

– Sedam – naglasi Vivi. – I Kornel tri.

– I ti si tri, čini mi se.

Uzeo je opet flašu i ispio iz cuga.

– I ja sam tri – potvrdi Vivi.

– Jebiga, trebalo je da igramo za „Politehniku”. Ma, ko će nas, ovako matore, uzeti? Možda tebe, Vivi, ti si mladunac.

– Naravno – nasmejao se Vivi i podigao kragnu na majici krem boje. Imponovalo mu je to. U „Politehnici” za *old boys*. – Dodavola, i meni je tri’es’ peta, Vlade. Evo, ako kažeš da vredi, poći ću s Kornelom, jer je ovo danas bilo sveopšte karanje.

– Ja sam u čet’es’ drugoj – promrmlja Kornel, brišući očnojenu čelo. – Ja sam *old boy*.

Imao je te godine, ali ih nije pokazivao, ajd, najviše trideset do trideset pet. Izgledao je starije zbog tamnolute i suve kože, malo bora i brkova, koje je pustio pre nekoliko godina. U stvari, od njih četvorice koji su sedeli za stolom i pili hladno pivo na obali Begeja pod kamenim mostom zvanim Most omladine, iako je to zvanično bio Most mitropolita Andreja Šagune, nijedan nije pokazivao svoje godine. Kornel je bio najstariji, a bradatom Lociju, koji još uvek ništa nije izustio, bila je četrdeset prva, kao i njemu, Vladu. Iz dobro znanih razloga Loci nije uspevao da učestvuje u njihovoj galamljivoj radosti. No, kad bolje razmisli, mogao bi da se zakune da je raščupani bradonja tamnoplave kose oduvek imao takva stanja – ili bar otkad se njih dvojica poznaju.

– Svakako smo ih razbili – ponovo krene da priča Vivi. – Samo, mrtav sam. Svaka kost me boli.

– Pa šta bi ti, igrali smo četiri na četiri, kako kog vraga da se ne umoriš? Imaš li ti pojma koliko smo samo pretrčali?

– Nismo ni mi kao pre dvadeset godina – nasmeja se opet Vivi. – Ako nas se dočepa ova mlađarija – pokaza tad prema grupi visokih i vitkih adolescenata na promenadi – ima da vičemo: „Nemoj, čiko, nećemo više!” Ne verujem da će nas neko hteti. Nismo ni za *old boys*.

– Nismo, al' opet... Znam, znam – požuri on da se odbrani. – Olabavile nam šarke. Shvatam, Vivi, nisam kreten da trčim dok žuč ne ispljujem, a i moje plućno krilo, znaš već...

I, ne završivši rečenicu, kao da se tog trenutka nečeg setio, uzeo je paklicu sa stola, zapalio cigaretu i strastveno udahnuo dim.

– Ah! Kako je dobro! Hej, lepotice! – obratio se konobarici koja je upravo prolazila pored njega i mahnuo rukom, a kad se devojka približila, držeći u besprekornoj ravnoteži poslužavnik s praznim flašama i čašama, široko joj se osmehnuo: – Daj, molim te lepo, još jednu turu za nas četvoricu! I ne skidaj pogled s nas, kao što ga ni ja neću skinuti s tebe.

Reče to i pogleda je u oči, sa širokim osmehom na tankim usnama što su mu stizale do ušiju, pa joj namignu. Konobarica je slegnula ramenima kao da joj je bilo svejedno, ali ipak nije odolela da se kratko ne osmehne, a odmah zatim se okrenula i otišla.

Oko njih se svet lagano komešao. Terasa je bila puna kao oko. Oni koji nisu našli mesto za stolom, seli su na neka oguljena debla, strateški skrajnuta prema obali.

– Znao sam ja, bre, nekog fenomenalnog tipa. Sjajan bi nam bio da je peti u timu. Ime mu je Leo. Nekad je stanovao u Elisabetinu. Upoznali smo se u školskom klubu, bio je stariji od mene jedno tri godine, bar tako

mislim. Nije bio previše visok, ali je bio precizan... kô da ih je rukom ubacivao. U stvari i jeste rukom, kako bi inače? – shvati šta je rekao, pa se nasmeja. – I nisi mogao da ga zadržiš. Utekne ti i samo se osvestiš da je zabio. A igrao je agresivno, ako mu igra nije išla, zadržavao je, blokirao i folirao se. Pokupio je gomilu prekršaja.

– I što ga tek sad pominješ? – upita Kornel.

– Eh, Leo je odavno otišao! – odgovori im pun divljenja i uvuče kratak dim. – Strašan tip! Pre Revolucije je pobegao preko grane s devojkom. Pri prvom pokušaju uhvatili su ga graničari, tukli su ga kô vola u kupusu dok se nije usrô, ali tip nije odustao tek tako, ponovo je prešao granicu i drugi put uspeo. Prešao je kod Srba. Posle je otišao za Ameriku i tamo je nešto mutio, pa su ga ubili ili je umro, svejedno ništa više o njemu nisam čuo.

Zamislilo se i tako ostao jedno vreme. Stresao je glavu i pogledao u Locija.

– Šta ti kažeš, Loci, kako ti se činilo? Danas ti ionako ništa nije bilo po volji – zaključí i uze tek doneto pivo, pa otpi gutljaj, kao da je želeo samo da okusi. – Uf, dobro je!

– Nije me htela igra danas, šta hoćeš? – kratko mu odbrusi Loci i, kao postíđen zbog sopstvenog podizanja tona, doda: – Kad ćemo opet da igramo?

– Šta kažeš, Vlade? – upitao je Vivi. – Popodneva su mi uglavnom slobodna, a i ako nisu, srediću da budu.

Zamišljeno je podigao tamnozelenú flašu i kroz nju gledao sunce koje je zalazilo s desne strane, negde prema „Trajanu”, kao da je želeo da proverí koliko je čista tekućina koju pije.

– Vlade, tako su me zvali – reče odjednom, ozbiljnim tonom. – Vlade Divac. Najveći košarkaš u bivšoj Jugoslaviji.

– Ko te je tako zvao? – upita Vivi.

Nije odgovorio. Ponovo je pio, s ređim gutljajima, obrisao usta i zapalio još jednu cigaretu.

– Nije on bio najbolji – preseče ga Loci. – Dražen Petrović je bio najbolji.

– Ma, daj, sranje, Dražen Petrović!

– Izguglaj ako mi ne veruješ – insistirao je Loci. – Prvi Jugosloven kog su Amerikanci regrutovali za NBA. Samo što onda nije hteo da ide – mislim da je bilo osamdes' šeste... Prvo je otišao u „Real Madrid”. Ali kako je samo Dražen igrao... Nema tu poređenja.

Nagnuo se preko stola sa šeretskim izrazom lica, kao da mu je upravo sinula ideja. Pogledao je Locija za trenutak i zatim rekao na engleskom piskavim glasom, kao da je hteo da imitira neki pokvareni francuski akcenat:

– *Lisn veri kerfuli, aj šel sej dis onli oans*: trinaest hiljada poena u NBA. Trinaest. Hiljada.

Vivi i Kornel su se kratko nasmejali, reda radi. Nije bilo prvi put da od njega čuju ovu frazu.

Ali Loci je nastavio tvrdoglavo:

– Tačno je, Divac je imao više poena, ali, sad stvarno, nije to neki kriterijum... Jadnog Dražena je terao maler i nije ni toliko sezona igrao. Da nije bilo onog saobraćajnog udesa... Ali kako je samo igrao, jesi li video kako je igrao?

– Ma, sranje, Dražen Petrović!

Naglašeno je ponovio da svima bude jasno kako je razgovor završen. Onda su sva četvorica nastavili da piju. Mlada konobarica je ponovo došla do stola, pokupila tri prazne flaše i on joj se obratio ozbiljnim tonom.

– Nemoj se ljutiti, da li bi htela da se bar jednom osmehneš ovom mom prijatelju? – i pokaza prema izduženom Locijevom licu koje je podsećalo na tužnog konja. – Evo, izašao je s društvom u ovo lepo letnje veče i ne želi da se opusti i rasonodi. Nije ni prvu flašu uspeo da popije. Nećeš valjda da ova kafana bankrotira zbog njega!

Konobarica ga je namrgođeno pogledala, zatim preselila pogled prema Lociju i usiljeno se osmehnula, a odmah zatim nastavila je da pred njima stoji prkosno.

– Hvala, lepotice! – odgovori on.

Konobarica se na petama okrenula i ponosno udaljila, zbacivši preko ramena pramen duge kestenjaste kose. Loci je zamahnuo nogom i pokušao da ga udari u cevanicu ispod stola. Onda je posegnuo za flašom i zbunjeno spustio glavu.

– Daj, Loci, opusti se! Ajde, dođavola! Napustila te je, pa šta sad! Bolje nego da se tako razvlačiš čitavog života.

– Znaš ti – promrmlja Loci, jednom rukom češkajući gustu zapetljanu bradu i krijući pogled.

– Znam ja, da! Odlično ja znam.

– Loci, bre, nemoj sad celo veče da pokvariš – zamolio ga je i Kornel i hteo da ga nevešto potapše po ramenu, ali mu je potrefio grudi. – Pusti sad...

Sto za kojim su sedeli bio je malo dalje, u podnožju mosta, ali ne potpuno ispod njega. Jedno vreme su svi ćutali i gledali oko sebe. Na vodenoj niti Begeja, tik uz terasu, bio je usidren crni dekorativni brodić, u stvari renovirana barža, najtraženije mesto među letnjim lokalima, sa uvek zauzetim stolovima na palubi. Baš iznad njihovog stola uzdizao se sivi kameni luk mosta, na kome su prolaznici na trotoarima s vremena na vreme zastajali da s divljenjem

pogledaju vrevu pod lukom, a automobili tutnjali bez prestanka, dok je fotograf amater hvatao kadrove skriven u jednom od četiri udubljenja koja su, iz istorijskih razloga, ostala bez statua četiri katolička episkopa. S desne strane, nešto dalje – ili nizvodno, kako neopravdano kažu meštani ovog grada ravnog kao palačinka – jarkocrvena Sunčeva kugla bila se naslonila na ivice drugog mosta, danas zvanog „Trajan”, ali poznatog starijim meštanima i kao most „Hunjadi” ili, još ranije, „Lošonci”. Između ova dva mosta protezalo se šetalište oivičeno duž obala drvećem magnolija i uličnim svetiljkama od kovanog gvožđa, što se nastavljalo linijom Begeja, „uzbrdo”, sve do Parka ruža.

– Da igramo u subotu? – predloži Vivi.

– Ja ne mogu u subotu – na brzinu odgovori Kornel.

– Idem sutra sa Otilijom i mojim malim do Surduka.

– A nismo se ni sa ostalima dogovorili – utvrdi on. – Bolje da odložimo za sledeću nedelju. Isto u četvrtak, pre vikenda, jer u petak Emilija ima promociju knjige. Zvaću ja Mikija i reći ću mu da se nađemo, okej? Nego, Kornele, šta ima novo kod vas u opštini? – odjednom on promeni temu i poče nehajno da se igra mobilnim telefonom, vrteći ga po stolu. – Jesu li vam Cigani uzeli još koju kuću?

– Bre, Vlade, znaš da ja nisam upućen u takve stvari – odgovori oprezno Kornel.

– Eh, nisi! Znam da nisi. Ti si u evropskim projektima, uguraćeš grad u Evropu. Kao da nije deo Evrope još iz vremena Marije Terezije. Ali ti si tamo gospodin šef.

Kornel nije bio ničiji šef, ali je navikao da mu se obraćaju sa „gos'n šefe”.

– Mora da si nešto našuo – navalio je Vivi.

– Nešto sam našuo, bre, Vivi – osmehnu se Kornel.